

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی

کتابچه

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

مواد درسی

پایه ششم ابتدایی

گروه هماهنگی ابتدایی

و

گروه های درسی

سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۲

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

مقدمه

با توجه به استقرار پایه ششم ابتدایی از سال تحصیلی ۹۲-۹۱ و بر اساس مصوبه هشتصد و پنجاه و نهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، «در پایه ششم ابتدایی، امتحان پایان سال تحصیلی به صورت هماهنگ، با سؤالات واحد و برنامه معین و به‌طور همزمان از سوی اداره آموزش و پرورش محل طرح و تهیه خواهد شد».*

به منظور اطلاع از نحوه انجام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی و طراحی سؤالات متناسب با اهداف برنامه های درسی و نیز توجه به نکات اساسی در ارزشیابی دروس پایه ششم، شیوه نامه حاضر، تدوین شده و در اختیار کارشناسان، گروه‌های آموزشی و معلمان محترم قرار می‌گیرد.

نکات قابل توجه در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

- اگر ارزشیابی در خدمت آموزش و یادگیری باشد، در این صورت، نقش و جایگاه انواع ارزشیابی حفظ خواهد شد و ابزارهای متنوعی نیز در این زمینه به خدمت گرفته خواهند شد. به عبارت دیگر، ارزشیابی مترادف با برگزاری آزمون، آن هم در پایان فرایند یادگیری نشده و امکان توجه متناسب به ارزشیابی مستمر و ابزارهای متنوع آن و نیز استفاده از نتایج ارزشیابی در بهبود فرایند یادگیری هم فراهم خواهد شد.

- ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی باید منطبق با هدف‌های برنامه‌های درسی و هماهنگ با روش‌های یاددهی- یادگیری مورد تأکید برنامه باشد. از این‌رو لازم است در طراحی آزمون‌ها سطوح مختلف یادگیری مورد توجه قرار گیرد تا محتوا و روش ارزشیابی تنها معطوف به سنجش محفوظات دانش‌آموزان نباشند. فعالیت‌های کتاب‌های درسی و کار، نمونه و الگوی خوبی برای

* بدیهی است آزمون هماهنگ مختص دروسی است که ارزشیابی پایانی آنها، علاوه بر نتیجه ارزشیابی مستمر، از طریق برگزاری آزمونهای کتبی یا شفاهی انجام می‌شود و برای دروسی چون تفکر و پژوهش، کار و فناوری، هنر و تربیت بدنی، ارزشیابی مستمر، ملاک تعیین و اعلام وضعیت یادگیری دانش‌آموزان در پایان سال تحصیلی خواهد بود.

طراحی آزمون‌های متناسب با اهداف دروس هستند. لازم به ذکر است که ارائه سؤالات کلیشه‌ای متکی بر حافظه و سوق دادن دانش‌آموزان به استفاده از کتاب‌های تست رایج در بازار، از جمله آسیب‌های ارزشیابی‌های مرسوم بوده و مانع جدی برای تحقق اهداف برنامه‌های درسی به‌شمار می‌رود.

با توجه به این‌که ارزشیابی مستمر وسیله‌ایست برای آگاهی یافتن از میزان و نحوه یادگیری دانش‌آموزان، تعیین نقاط قوت و ضعف آنها و نیز تشخیص مشکلات شیوه‌های تدریس معلم، انتظار می‌رود معلمان برای ارتقای سطح کیفی فرایند یاددهی - یادگیری بدان توجه کافی نمایند. نکته حائز اهمیت این است که ارزشیابی مستمر به معنای برگزاری امتحانات مکرر کتبی و شفاهی نیست بلکه هر فعالیتی را که دانش‌آموز در فرایند یادگیری انجام می‌دهد، می‌توان در زمره ارزشیابی مستمر به حساب آورد؛ به‌طور مثال: بحث و گفتگو، تحقیق، درست کردن مدل و ماکت و پوستر، آزمایش، جمع‌آوری نمونه‌ها و

بر خلاف باور رایج، لزومی ندارد که نمره ارزشیابی پایانی با نمره ارزشیابی مستمر دانش‌آموزان هماهنگی داشته باشد. چه بسا دانش‌آموز در فعالیت‌های مستمر خوب عمل کند اما در آزمون پایانی چندان موفق نباشد و بالعکس.

نکات قابل توجه در طراحی آزمونهای متناسب با اهداف برنامه‌های درسی**

به جای سؤال از اطلاعات به خاطر سپرده شده دانش‌آموزان، اطلاعات لازم به آنها داده شود و با سؤالات مناسبی از دانش‌آموزان خواسته شود از طریق تجزیه و تحلیل اطلاعات داده شده، استنباط و ادراک خود را از موضوع بیان کنند.

سؤالات به گونه‌ای طراحی شوند که دانش‌آموزان در موقعیت‌های فرضی قرار گیرند و به سؤالات مطرح شده در آن مورد پاسخ دهند. سؤالاتی که مثلاً ممکن است نیازمند تصمیم‌گیری به جای شخصیت‌های موجود در آن موقعیت باشند یا ...

** صورت کاملی از این معیارها در منابع سنجش و ارزشیابی موجود و قابل مراجعه و بهره‌برداری هستند.

- سؤالات به گونه‌ای طراحی شوند که پاسخ‌گویی به آن‌ها مستلزم برقراری ارتباط بین مفاهیم عنوان شده و استنباط و نتیجه‌گیری از آن باشند.
- سؤالات به گونه‌ای طراحی شوند که پاسخ‌گویی به آن‌ها مستلزم درک و تشخیص شرایط موجود و پیش‌بینی نتایج و پیامدهای آن باشند.
- سؤالات به گونه‌ای طراحی شوند که دانش‌آموزان برای استدلال در مورد پاسخ‌های خود، اطلاعات مطرح شده در درس را بیان کنند.
- سؤالات به گونه‌ای طراحی شوند که دانش‌آموزان برای مقایسه دو موضوع، اطلاعات مطرح شده در درس را به میان بکشند.
- در طراحی سؤالات دو موقعیت فرضی برای دانش‌آموزان طرح شود تا آنها از طریق مقایسه شرایط موجود در آنها و نیز نتایج و پیامدهای انتخاب هر کدام، نقش عوامل مؤثر بر نتیجه و نوع تأثیر آن‌ها را بیان کنند.
- سؤالات به گونه‌ای باشند که دانش‌آموزان نظر خود را ارائه کرده و بتوانند برای دفاع از نظر خود، از محتوای کتاب دلایل قابل قبول ذکر کنند.
- طراحی یک موقعیت و اظهار نظر در مورد مسائل طرح شده و درخواست بررسی درستی یا نادرستی آن نظر از دانش‌آموزان بر اساس مطالب درس

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس قرآن

درس قرآن در پایه های ششم ابتدایی به دو صورت ارزشیابی می‌شود:

الف- ارزشیابی مستمر

ب- ارزشیابی پایانی

الف- ارزشیابی مستمر: نمره ارزشیابی مستمر با توجه به میزان مشارکت دانش‌آموز در

فعالیت‌های یادگیری در فرایند آموزش تعیین می‌شود. اهمّ این فعالیت‌ها در درس قرآن، عبارت است از:

۱- اعلام آمادگی برای خواندن، آیات و عبارات از روی کتاب درسی

۲- مشارکت در کار گروهی به منظور فهم بیشتر (بیان مصادیق پیام‌های قرآنی)

۳- مشارکت در جمع‌خوانی آیات و عبارات قرآنی و همراهی با نوار آموزشی

۴- بیان داستان‌های قرآنی کتاب

۵- میزان توانایی در خواندن آیات و عبارات قرآنی کتاب درسی (در پرسش‌های تدریجی)

۶- انجام فعالیت‌های کار در کلاس

۷- انجام منظم تکلیف انس با قرآن در خانه

۸- خواندن آیات از روی صفحات پایانی هر درس یا از روی قرآن کامل

تبصره: بدیهی است اگر دانش‌آموزی در خواندن آیات از روی صفحات پایانی هر درس یا قرآن

کامل موفقیت لازم را کسب نکرده است، نباید از او نمره‌ای کسر شود.

۹- انجام فعالیت‌های خارج از کلاس مرتبط با درس قرآن، مانند:

- تهیه نوار آموزشی قرآن یا سایر نوارهای قرآن و استماع آن در خانه؛

- خواندن قرآن در خانه؛

- مطالعه کتاب‌های جانبی درباره داستان‌های قرآنی پیام‌های زندگی (پیام قرآنی)

- حفظ برخی از سوره‌ها، آیات و پیام‌های قرآنی؛

- تلاوت قرآن با صوت خوش و زیبا؛

- نقاشی، خوش‌نویسی و انجام سایر کارهای هنری درباره پیام‌های قرآنی، داستان‌ها و ...

- شرکت در جلسات و مسابقات قرآنی مانند حضور در دارالقرآن‌ها و سایر برنامه‌های مشابه؛

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

- جمع‌آوری مطالبی درباره قرآن از مجموعه کتاب‌های درسی دوره ابتدایی؛
 - تولید روزنامه‌های دیواری خاص قرآن با ارائه مطالب مربوط به قرآن در روزنامه‌های دیواری مدرسه؛
 - توانایی دانش‌آموزان در معناکردن عبارات قرآنی
- بدیهی است آموزگار می‌تواند در چارچوب برنامه آموزش قرآن و مناسب با اصول، محتوا و روش‌های آن، دانش‌آموزان را به هر فعالیت مناسب دیگری نیز ترغیب و تشویق کند.

ب - ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی از دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در پایان هر نیم سال به

صورت شفاهی به شرح زیر انجام می‌شود:

ردیف	مواد ارزشیابی	میزان ارزشیابی	نمره	سطح انتظار
۱	روخوانی آیات جلسه اول هر درس	حدود چهار سطر	۹	خواندن به صورت معمولی و روان
۲	روخوانی آیات جلسه سوم هر درس	حدود چهار سطر	۹	خواندن به صورت شمرده و آرام
۳	پیام قرآنی	دو پیام	۲	پس از روخوانی پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن از روی کتاب، بتواند با استفاده از تصاویر کتاب یا بدون آن، مفهوم پیام را به زبان خود توضیح دهد یا نمونه و مصداقی از آن را بیان کند.
جمع			۲۰	

دو نکته:

- ۱- آزمون شفاهی پایانی مطابق با دستورالعمل‌های صادره از سوی ادارات آموزش و پرورش، چند روز قبل از شروع آزمون‌های کتبی انجام می‌گیرد.
- ۲- ارزشیابی از سایر موضوعات مانند داستان، یک نکته از هزاران، معنا کردن کلمات و عبارات (کار در کلاس)، حفظ آیات و انجام فعالیت‌های بخش انس با قرآن در خانه، در طول سال تحصیلی و به صورت مستمر انجام می‌شود و نمره و امتیاز منفی به آن تعلق نمی‌گیرد..

تبصره:

هر دانش‌آموز می‌تواند با توجه به هر یک از موارد زیر و در مجموع حداکثر ۲ نمره تشویقی کسب کند:

- ۱- قرائت آیات، تقریباً شبیه نوار آموزشی
- ۲- روان خوانی حدود نیم صفحه از مصحف کامل
- ۳- حفظ یک صفحه (یا به میزان یک صفحه از آیات مختلف) از صفحات قرآنی کتاب درسی
- ۴- حفظ حداقل چهار پیام قرآنی از پیام‌هایی که در هر نیم‌سال تدریس شده است.

شیوه کسر نمره در ارزشیابی پایانی

الف - روخوانی :

۱- کسر نمره به علت غلط خواندن: به ازای هر کلمه غلط خوانده شده، نیم (۰/۵) نمره کسر می‌شود. در صورت تصحیح غلط توسط دانش‌آموز - با تذکر یا بدون تذکر معلم - نمره‌ای کسر نمی‌شود.

۲- کسر نمره از نظر کیفیت و سرعت خواندن: در صورتی که دانش‌آموز نمی‌تواند آیات و عبارات قرآنی کتاب درسی را مطابق سطح انتظار بخواند و یا مکث و برگشت‌های زیاد دارد، با توجه به میزان نقص، علاوه بر غلط‌های اعرابی، حداکثر دو نمره کسر می‌شود.

ب - پیام قرآنی :

اگر دانش‌آموز پس از خواندن متن و ترجمه‌ی پیام از روی کتاب، نتواند درباره‌ی آن توضیح دهد یا مصداقی را بیان کند و یا توضیح ارائه شده خیلی از مفهوم پیام دور باشد، نمره‌ی آن پیام را (هر پیام یک نمره) کسر نمی‌کند و یا به میزان نقص، از نمره‌ی آن پیام کسر می‌شود.

چند نکته درباره ارزشیابی پایانی درس قرآن پایه ششم ابتدایی:

۱- در ارزشیابی از سهل‌انگاری و نیز سخت‌گیری پرهیزید؛ ارزشیابی نباید موجب تضعیف علاقه دانش‌آموزان به درس قرآن شود. از این‌رو، باید از سخت‌گیری‌های بی‌جا پرهیز کرد یا به نحوی ارزشیابی را انجام داد که دانش‌آموزان، آن را جزئی از فرایند یادگیری احساس کنند تا محیط اضطراب‌آور همراه با فشار روانی ایجاد نشود.

۲- مهارت روخوانی قرآن، به تدریج کسب می‌شود، از این‌رو، نباید انتظار داشت که همه دانش‌آموزان مهارت روخوانی آیات یک درس را در زمان تدریس به‌طور کامل کسب کنند. هر دانش‌آموز با توجه به استعداد خود، این مهارت را به تدریج در دروس بعدی به‌دست می‌آورد.

۳- با توجه به اصل تفاوت‌های فردی بهتر است از دانش‌آموزانی که آمادگی کمتری دارند، از قسمت‌های ساده کتاب پرسش کرد.

۴- فرصت رفع اشکال را برای دانش‌آموزان فراهم آورید تا بتوانند اشتباه خود را تصحیح کنند. برای مثال، تذکر برای برگشت و صحیح خواندن، در صورتی که موجب اضطراب بیش‌تر دانش‌آموزان نشود، مناسب و مفید است.

۵- از بخش‌های داستان، بیشتر بدانیم و کار در کلاس ارزشیابی پایانی به عمل نمی‌آید.

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس هدیه‌های آسمان

حوزه‌های موضوعی	اهداف اصلی	دروس مرتبط در کتاب	نحوه ارزشیابی مناسب		
			مستمر	پایانی	نسبت توجه به هدف در آزمون پایانی
خداشناسی	دانش آموزان پدیده‌های خلقت را به عنوان آیات قدرت خداوند معرفی کنند و نظم و هماهنگی آن‌ها را به عنوان دلیلی بر توحید بیان نمایند.	۲ و ۱	×	×	٪۱۵
امامت	دانش آموزان به اهل بیت(ع) به عنوان بهترین الگوها ادای احترام کنند و به الگوگیری از آنها علاقه نشان دهند.	۸ و ۷، ۶، ۵	×	×	٪۱۵
شخصیت‌های دینی	دانش آموزان با برخی از امام زادگان (برادر و خواهر امام رضا(ع)) حضرت معصومه(س)، احمد بن موسی و حضرت عبدالعظیم(ع) آشنا شوند و به زیارت آن‌ها اظهار علاقه کنند.	۱۶	×	×	٪۵
مراسم اسلامی	دانش آموزان با مراسم حج، عید قربان و مقام شهید و دفاع مقدس آشنا شوند و برای شرکت در مراسم تجلیل آن‌ها کوشش کنند.	۱۵ و ۱۳	×	×	٪۵
آداب و اخلاق اسلامی	- دانش آموزان با تاکید اسلام بر تلاش و کوشش و نیز تربیت بدنی و تفریحات سالم آشنا شوند و برای انجام آن‌ها تلاش کنند - دانش آموزان با آداب علم جویی و دانش آموزی و نیز آداب معاشرت و مهمانی را آشنا شوند و به رعایت آن‌ها علاقه نشان دهند.	۱۷، ۱۰، ۱۴ و ۱۷	×	×	٪۱۵
احکام	- دانش آموزان با احکام دینی مسافر (نماز و روزه) آشنا گردند و برای انجام آنها سعی نمایند - دانش آموزان برای رعایت احکام محرم و نامحرم و پوشش اسلامی کوشش کنند.	۱۲ و ۱۱	×	×	٪۱۰
پیامبری	دانش آموزان به حضرت محمد(ص) به عنوان بهترین الگو ادای احترام کنند و به الگوگیری از ایشان علاقه نشان دهند.	۱۰ و ۹	×	×	٪۱۵
جهان آخرت	دانش آموزان تأثیر اعتقاد به معاد در زندگی را شناسایی کنند و برای اصلاح رفتار با اعتقاد به معاد کوشش نمایند.	۴ و ۳	×	×	٪۱۰
قرآن	دانش آموزان با پیام‌های قرآن کریم در موضوعات مختلف دینی آشنا شوند.	۹، ۷، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱ ۱۵ و ۱۴، ۱۲	×	×	٪۱۰

نمونه سؤالات

۱. به نظر شما در هر یک از موارد زیر چه مشکلاتی رخ خواهد داد:
 - یک مدرسه دو مدیر داشته باشد
 - یک تیم ورزشی دو سر مربی داشته باشد
 - سربازان یک لشکر دو فرمانده داشته باشند.
۲. چرا زیارت بزرگان دین به ما سفارش شده است؟
۳. به نظر شما اگر فداکاری شهدا و رزمندگان نبود، چه شرایطی برای ما پیش می‌آمد؟
۴. به نظر شما ورزش کردن به جز حفظ سلامتی و تندرستی، چه فایده‌هایی برای ما دارد؟
۵. استفاده درست یا نادرست از فرصت‌ها چه نتایجی را به دنبال دارد؟
۶. سعید و خانواده اش در تهران ساکن هستند. آن‌ها تصمیم دارند در ماه مبارک رمضان به زیارت امام رضا (ع) بروند و یک هفته آن‌جا بمانند. با توجه به آنچه که در مورد حکم نماز و روزه مسافر یاد گرفته‌اید، توضیح دهید، برای این که آن‌ها بتوانند به وظیفه خود درست عمل کنند، چه کارهایی باید انجام دهند؟
۷. ضمن بیان نمونه‌ای از برخورد حضرت محمد(ص) در ارتباط با دیگران، فواید رعایت آداب معاشرت را در زندگی برشمارید؟
۸. دانش‌آموزی که به خدا و جهان آخرت ایمان دارد، در برخورد با همکلاسی‌های خود چگونه رفتار می‌کند؟

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس مطالعات اجتماعی

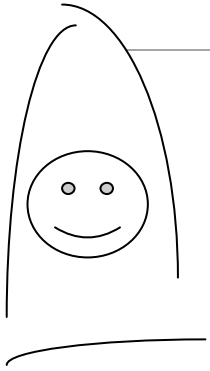
مهارت‌ها / نگرش‌ها	حوزه‌های موضوعی	اهداف اصلی	دروس مرتبط در کتاب	نحوه ارزشیابی مناسب		نسبت توجه به هدف در آزمون پایانی
				مستمر	پایانی	
	نظام اجتماعی	۱- دانش‌آموزان در موقعیت‌های فرضی برای انجام فعالیت‌های گوناگون تصمیم‌گیری و اثرات و پیامدهای تصمیم را بررسی و مراحل تصمیم‌گیری را رعایت می‌کنند و نشان می‌دهند.	درس ۳ درس ۴	×	×	٪۲۰
		۲- دانش‌آموزان برنامه روزانه خود را نقد و می‌توانند در آن تجدیدنظر کنند و برنامه‌ریزی مناسبی برای اوقات فراغت خود داشته باشند و اطلاعاتی دربارهٔ چگونگی گذران اوقات فراغت در محل زندگی خود را شناسایی و جمع‌آوری کنند.	درس ۱۳ درس ۱۴	×	×	
		۳- دانش‌آموزان نقش و تأثیرات دوستی را ارزیابی و ملاک‌ها و معیارهای عقلانی و دینی را برای انتخاب دوست به کار می‌گیرند و راهکارهای حفظ دوستی و حقوق متقابل دوستی را نشان می‌دهند.	درس ۱ درس ۲	×	×	
	فضا و مکان	۴- دانش‌آموزان عوامل طبیعی و انسانی مؤثر در کشاورزی (فضا و مکان) و پراکندگی جغرافیایی و تنوع محصولات کشاورزی در ایران را دسته‌بندی و رابطهٔ انسان و محیط را تشریح می‌کنند و برای کار کشاورزی ارزش قائل می‌شوند.	درس ۵ درس ۶	×	×	٪۳۰
		۵- دانش‌آموزان موقعیت جغرافیایی و ویژگی‌های دریاهای ایران را نشان می‌دهند و رابطهٔ انسان و دریا را در ابعاد مختلف تشریح و لزوم حفاظت از دریاها را به عنوان یک نعمت خداوندی بیان می‌کنند.	درس ۱۷ درس ۱۸	×	×	
		۶- دانش‌آموزان انواع ویژگی‌ها و ضرورت‌های مرزها را شناسایی و دربارهٔ برخی کشورهای همسایه اطلاعاتی جمع‌آوری و این کشورها را با هم مقایسه می‌کنند.	درس ۱۹ درس ۲۰	×	×	
	زمان، تداوم و تغییر	۷- دانش‌آموزان علل و عوامل و شیوه‌های استعمارگران را برای نفوذ به ایران بررسی و دربارهٔ آن اظهارنظر کنند و تلاش‌های مردم ایران و مبارزان با استعمار را تجزیه و تحلیل می‌کنند.	درس ۲۱ درس ۲۲	×	×	٪۱۵
		۸- دانش‌آموزان علل و عوامل دفاع مقدس و ویژگی‌های حماسه فتح خرمشهر را از طریق منابع و شواهد و مدارک بررسی و نسبت به قدردانی از شهدا و ایثارگران و دفاع از تمامیت ارضی ایران واکنش نشان می‌دهند.	درس ۲۳ درس ۲۴	×	×	
		۹- دانش‌آموزان تغییر و تحول و تداوم را در برخی پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی مانند پوشاک، گذران اوقات فراغت و... شناسایی و بیان می‌کنند.	درس‌های ۷، ۱۵، ۱۴، ۲۴، ۲۲، ۹، ۱۱	×	×	
	فرهنگ و هویت	۱۰- دانش‌آموزان از طریق بررسی شواهد و مدارک، میراث فرهنگی به جای مانده از دورهٔ صفویه و علل شکوفایی فرهنگ و هنر را در این دوره بررسی می‌کنند و به حفظ و تأثیر این آثار علاقه نشان می‌دهند.	درس ۱۱ درس ۱۲	×	×	٪۱۵
		۱۱- دانش‌آموزان آثار و مفاخر دورهٔ اسلامی را مطالعه و اطلاعاتی در این باره گردآوری می‌کنند و علل و عوامل شکوفایی علوم و فنون را در دورهٔ اسلامی بیان و نسبت به مفاخر کشور خود احساس تعلق و افتخار دارند.	درس ۹ درس ۱۰	×	×	
		۱۲- دانش‌آموزان لزوم رعایت آداب اخلاقی و آموزه‌های دینی را در مسائل مختلف (پوشاک، مصرف غذا، مصرف منابع و...) تجزیه و تحلیل می‌کنند و نسبت به رعایت این آموزه‌ها در زندگی تمایل نشان می‌دهند.	درس‌های ۸، ۱۶، ۱۴، ۴، ۱۸، ۱، ۲، ۶	×	×	
	منابع و فعالیت‌های اقتصادی	۱۳- دانش‌آموزان انواع برخی گروه‌های شغلی و نقش و کار آنها را در فعالیت‌های مختلف اقتصادی (کشاورزی، پوشاک، دریا و...) شناسایی و بیان می‌کنند.	درس‌های ۸، ۷، ۶، ۵، ۱۳، ۱۶، ۱۵، ۱۸، ۱۷، ۱۲، ۱۱، ۱۴	×	×	٪۲۰
		۱۴- دانش‌آموزان فرایند تولید برخی کالاها را از منبع تا مصرف شناسایی و به طور متوالی نشان می‌دهند و شیوه‌های تصمیم‌گیری عاقلانه در خرید و مصرف کالاها را از خود بروز می‌دهند.	درس‌های ۱۸، ۸، ۱۶، ۶	×	×	
		۱۵- دانش‌آموزان انواع منابع انرژی را شناسایی و با یکدیگر مقایسه می‌کنند و پراکندگی جغرافیایی برخی منابع مهم انرژی را در کشور روی نقشه معین می‌کنند و ضرورت‌های حفاظت از انرژی را به طور مستدل بیان می‌کنند و نسبت به مصرف بهینه حساسیت نشان می‌دهند.	درس ۷ درس ۸	×	×	

(بررسی و کاوش - مشارکت - برقراری ارتباط - واکنش شخصی و اظهارنظر - عدالت‌جویی - حق‌طلبی و مسئولیت‌پذیری - تعاون - مبین دوستی)

در طراحی آزمون‌های پایانی درس مطالعات اجتماعی به نکات زیر توجه فرمایید.

- سؤالات در ارتباط با اهداف برنامه درسی باشد و از طرح سؤال‌های حاشیه‌ای و جزئی که با اهداف اصلی و مهم دروس ارتباط ندارد، پرهیز شود.
- به جای تأکید صرف بر به خاطر سپاری اطلاعات و متون درس‌ها، پرسش‌های متنوع و متناسب با اهداف برنامه طراحی شود به طوری که سطوح مختلف مقایسه کردن، برقراری ارتباط بین اطلاعات، طبقه‌بندی کردن، کاربرد، اظهار نظر، تجسم، پیش‌بینی، قضاوت، ارائه پیشنهاد و ... را شامل شود. لذا توصیه می‌شود در اغلب سؤال‌ها اطلاعات در اختیار دانش‌آموزان قرار گیرد و عملکردهای فوق درخواست شود.
- به منظور توجه به تفاوت‌های فردی از سؤالات انتخابی با بارم یکسان نیز استفاده شود.
- در هر نوبت امتحانی نمره ارزشیابی مستمر ۲۰ نمره و ارزشیابی پایانی کتبی ۲۰ نمره می‌باشد.
- توجه: دروس کتاب به ترتیب چیش تدریس و ارزشیابی می‌شوند. از تفکیک آنها به جغرافیا، تاریخ و... خودداری شود.

نمونه سؤالات

۱. پروانه در کلاس ششم ابتدایی درس می‌خواند و باید سال آینده

در کلاس اول متوسطه ثبت نام کند. در منطقه زندگی او

دو مدرسه وجود دارد که شرایط مختلفی دارند؛

برای مثال، یکی غیر دولتی و دیگری دولتی، یکی نزدیک

به خانه و دیگری دورتر است و ..

به پروانه بگویند برای آن که درست تصمیم بگیرد، چه مراحل

را طی کند؟

اول.....
.....

دوم.....
.....

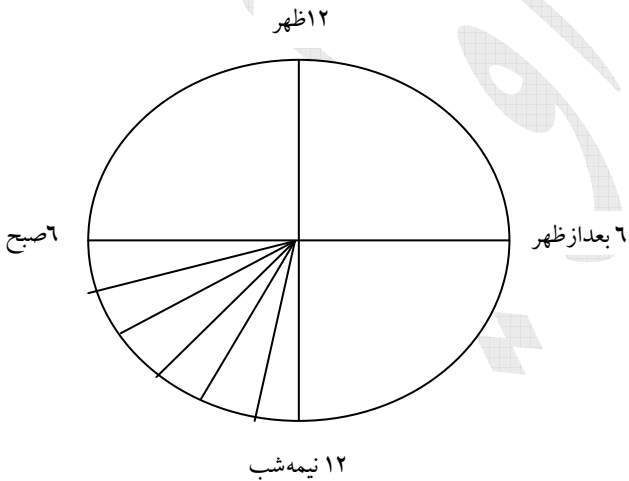

سوم.....

۲. چرا تصمیم‌گیری کار مهمی است؟ یک مثال بزنید.

۳. روی شکل، نمودار زندگی روزانه حسین را طبق راهنما تکمیل و رنگ آمیزی کنید.

راهنما:

	۶ ساعت خواب
	۶ ساعت مدرسه و رفت و آمد
	۳ ساعت غذا خوردن و عبادت
	۵ ساعت تماشای تلویزیون
	۴ ساعت انجام تکالیف درسی

آیا به نظر شما برنامه‌ی حسین متعادل است؟ چرا؟

۴. نزدیک‌ترین مکان‌های گذراندن اوقات فراغت در محل زندگی شما که می‌توانید روزهای تعطیل یا

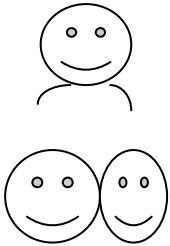
تابستان از آنها استفاده کنید، کدامند؟ نام دو مورد را بنویسید.

۵. وقتی می‌خواهید دوستی برای خودتان انتخاب کنید، چه ملاک‌هایی را در نظر می‌گیرید؟ سه مورد بنویسید.

۶. امسال علی وارد مدرسه‌ی جدیدی شده و دوستان تازه‌ای پیدا کرده است.

برای آن که علی با دوستانش روابط خوبی داشته باشد و دوستی‌هایشان محکم‌تر شود، چهار توصیه به

او بنویسید.

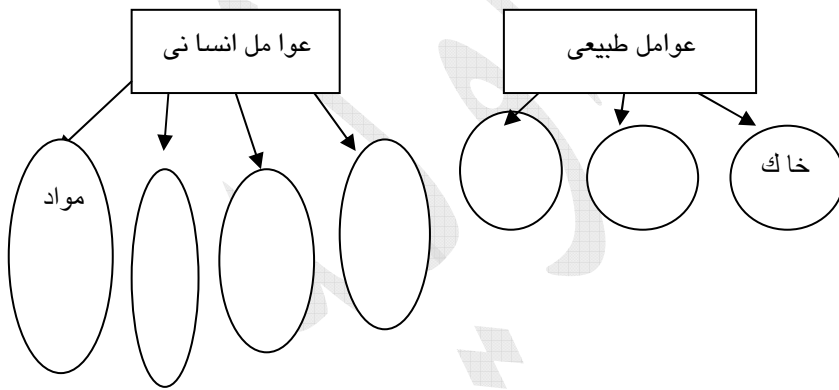
۱- سعی کن.....

۲-

۳-

۴-

۷. نمودار عوامل طبیعی و انسانی مؤثر در کشاورزی را کامل کنید

۸. به عوامل طبیعی مؤثر کشاورزی توجه کنید (آب، خاک، آب و هوا)

کشور ما در کدامیک از این عوامل با مشکل روبه‌رو است؟ چرا؟

۹. علی آقا و پسرانش در یکی از روستاهای اصفهان زمین بزرگی دارند که در آن گوجه و خیار و کدو و

جو می‌کارند. پسران در شخم زدن زمین و آماده کردن آن برای کاشتن بذر، کود دادن، کندن علف

های هرز و سمپاشی، چیدن و جمع آوری محصول و قراردادن آنها در جعبه و بردن به بازار به پدر

کمک می‌کنند. آن‌ها بذر و کود و سم و ابزار مورد نیاز خود را از بازار و اداره کشاورزی در شهر می‌خرند.

الف: فعالیت‌های خانواده‌ی آقای آقا را در جدول دسته‌بندی کنید:

برداشت	داشت	کاشت
چیدن محصول		

ب: بگویید در فعالیت‌های آنان کدام عوامل طبیعی و کدام عوامل انسانی وجود داشته است؟

عوامل طبیعی:

عوامل انسانی:

۱۰. آقای محمودی می‌خواهد در تمام سال گوجه و خیار و بادمجان بکارد و بفروشد اما منطقه‌ی زندگی

او زمستان‌های بسیار سردی دارد. برای این که به هدف خود برسد چه باید بکند؟ توضیح دهید.

۱۱. فرض کنید مردم یک منطقه از شما خواسته‌اند به آنها بگویید چه کارهایی انجام بدهند تا هزینه برق

آن‌ها کمتر شود. چه توصیه‌هایی می‌نویسید.

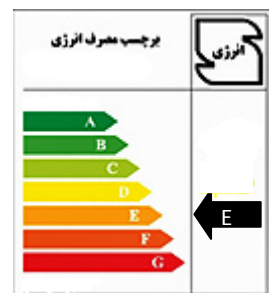
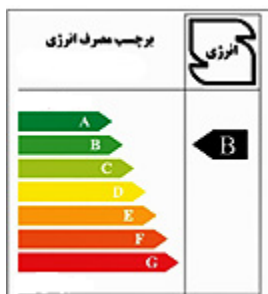
-۱

-۲

-۳

۱۲. لیلا با پدرش برای خرید یخچال رفته‌اند. دو یخچال با دو برچسب انرژی وجود دارد. کدام را انتخاب

کنند؟ چرا؟

۱۳. در جدول زیر سوخت‌های فسیلی را با انرژی خورشیدی مقایسه کنید.

سوخت‌های فسیلی	انرژی خورشیدی
از نظر هزینه	چیدن محصول
از نظر تمام شدن	
از نظر آلودگی	

۱۴. دریا‌های شمال و جنوب ایران نعمت‌های خداوندی هستند. برای هر یک از انواع استفاده از دریا

نمونه‌ای بنویسید. (با ذکر نام دریا)

– دریا و منابع غذایی: مثلاً.....

– دریا و منبع انرژی:

– دریا و گردشگری:

– دریا و بازرگانی:

۱۵. اکنون بگویید "سازمان شیلات جمهوری اسلامی ایران" در کدام یک از موارد بالا (۱،۲،۳،۴) فعالیت می‌کند؟

۱۶. فرض کنید از شما خواسته‌اند برای محافظت از دریاها چند دستورالعمل بنویسید تا روی تابلو در کنار

ساحل نصب کنند. شما چه مواردی را می‌نویسید؟ (۳ مورد)

۱۷. فرزند به شهری مسافرت کرده و یک نقشه گردشگری خریده است. از این نقشه چه استفاده‌هایی می‌تواند بکند؟

۱۸. اگر شما در زمان جنگ تحمیلی به دنیا آمده بودید و می‌دید دشمن به خاک ایران حمله کرده، چه کارهایی می‌کردید؟ دو مورد بنویسید.

۱۹. در زمان جنگ تحمیلی آن عده از مردم که نمی‌توانستند در جبهه شرکت کنند در پشت جبهه از چه راه‌هایی به رزمندگان کمک می‌کردند؟ دو مورد بنویسید.

۲۰. در جای خالی کلمه مناسب بنویسید.

صدام محمدبن عبدالله جهان آرا بیت المقدس

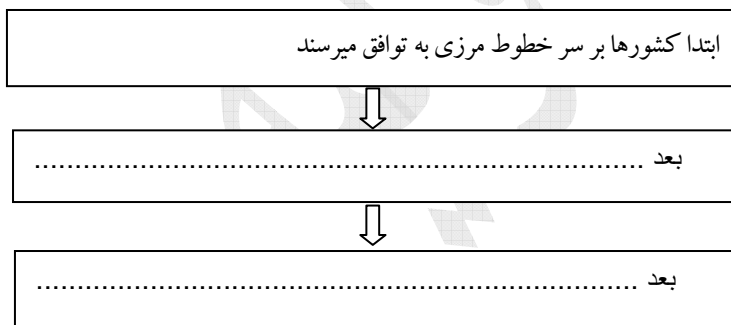
.....حاکم ظالم عراق بود که می‌خواست خوزستان را تصرف کند.

.....فرمانده‌ی سپاه خرمشهر بود که در کنار مردم با دشمن متجاوز جنگید.

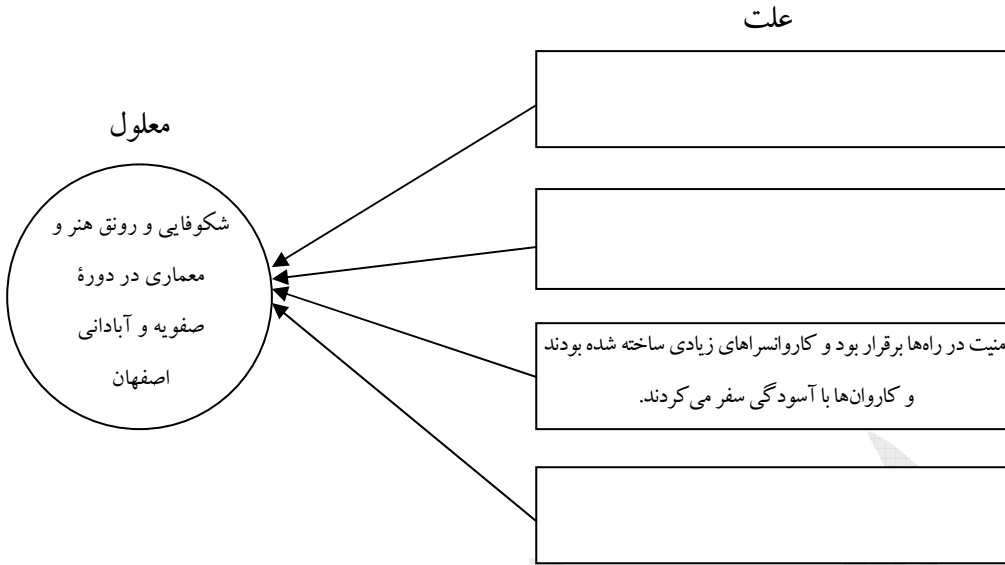
خرمشهر طی عملیات آزاد شد.

عملیات آزادسازی خرمشهر با رمز صورت گرفت.

۲۱. برای تعیین خطوط مرزی بین کشورها چه مراحل طی می‌شود؟

۲۲. نمودار علت و معلول را تکمیل کنید.

۲۳. خط زمان را بخوانید و جای خالی را تکمیل کنید.

فرض کنید چهار کتاب از چهار دانشمند به جا مانده که هر کدام در یکی از سال‌ها نوشته شده است. بگویید هر

کتاب مربوط به کدام قرن است؟

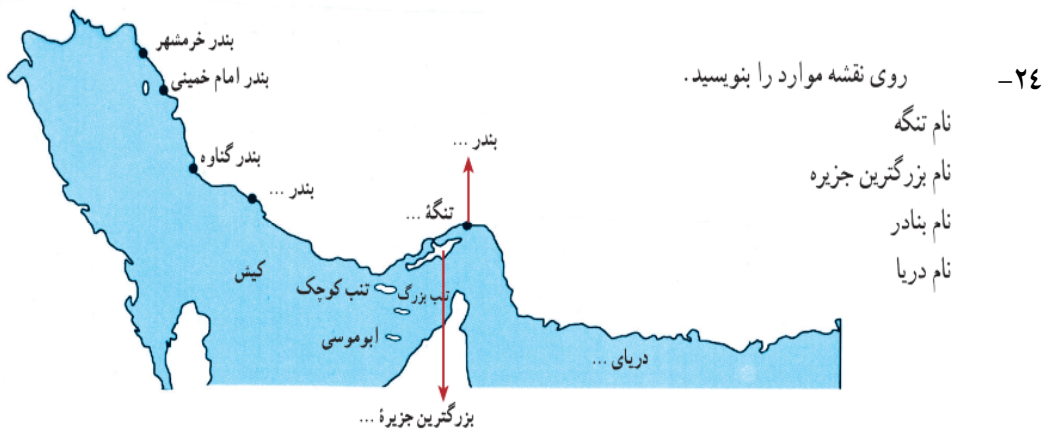
مثال:

کتاب الف ۱۴۰ هجری ← نیمه اول قرن دوم هجری

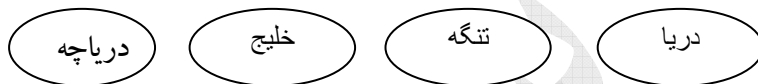
کتاب ب ۲۴۰ هجری ←

کتاب ج ۳۶۰ هجری ←

کتاب د ۴۷۵ هجری ←

۲۵. جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- گودال‌های آبی وسیع در سطح زمین است که به اقیانوس راه ندارد.
- به پیشروی آب دریاها در داخل خشکی‌ها.....می گویند.
- باریکه یا آبراهه‌ای که دو دریا را به هم وصل می کند،نامیده می شود.

۲۶. ایران چه شباهت‌هایی با کشورهای همسایه دارد؟ توضیح مختصر بنویسید.

از نظر زبان:
از نظر دین:
از نظر جشن‌های مذهبی:

۲۷. در هنگام مصرف غذا چه چیزهایی را رعایت می کنید که در دین به آن سفارش شده است؟ دو مورد

بنویسید.

۲۸. به این سؤال درباره مشاغل پاسخ دهید:

الف- پنج شغل که با دریا سرو کار دارد:

ب- پنج شغل در رابطه با تولید پوشاک:

پ- وظیفه و کار مرزبان:

۲۹. به نظر شما استفاده از نیروگاه برق حرارتی بهتر است یا نیروگاه برق آبی؟ دلیل بیاورید.

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس علوم

نسبت توجه به هدف در آزمون پایانی	نحوه ارزشیابی مناسب		دروس مرتبط در کتاب	اهداف اصلی	حوزه‌های موضوعی	مهارت‌ها / نگرش‌ها
	پایانی	مستمر				
۲۰٪	*	*	درس ۲ درس ۳	فرایند تولید یک محصول از ماده اولیه تا محصول نهایی را بررسی چگونگی و تأثیر تبدیل مواد به یکدیگر را گزارش و راه‌هایی برای صرفه‌جویی، بازیافت، استفاده بهینه از مواد اولیه یا محصول، پیشنهاد و اثرات آن را بر سلامت انسان و حفظ محیط زیست بیان کنید.	مواد و تغییرات آن	مشاهده، تفکر، خلاقیت، کاربرد ابزار، جمع‌آوری اطلاعات، مشارکت، برقراری ارتباط، اظهارنظر، مسئولیت‌پذیری، کاربرد روش علمی، استفاده درست از مواد، کاربرد اطلاعات در زندگی، عادت به صرفه‌جویی، علاقه‌مند شدن به تولید، حفظ منابع و محیط زیست، بارز به هدفمندی خلقت و ارزشمندی مخلوقات.
۳۵٪	*	*	درس ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۴	با مطالعه‌ی یک اکوسیستم و اجزای آن در محیط زندگی خود، چگونگی ارتباط متقابل بین آنها را گزارش دهد و تأثیر برخی موجودات تک‌سلولی و پرسلولی بر زندگی انسان را بررسی کند.	دنیای زنده و بدن انسان و سلامت	
۳۰٪	*	*	درس ۶، ۷، ۸ و ۹	با مثال‌هایی از زندگی روزمره، نیروهای مختلف را شناسایی و تأثیر آن بر حرکت را بررسی و گزارش نماید. ضمناً با ساخت وسیله مناسب و انتقال نیرو جهت متحرک‌سازی وسایل آشنا شوند. نقش انواع انرژی در زندگی روزمره خود را در یک گزارش فهرست کرده و با انتخاب یک وسیله پر کاربرد آشنا (اتومبیل، اسباب‌بازی، تراکتور و...) نوع انرژی آن را شناسایی کند.	حرکت و انرژی	
۱۵٪	*	*	درس ۴ و ۵	ساختمان درونی زمین و فرایندهای شکل‌دهنده و پدیده‌های حاصل از آن مانند زلزله، آتشفشان و اثرات آنها را بر زندگی انسان و محیط زیست بررسی و گزارش کند.	زمین	

ویژگی‌ها و نمونه سؤالات مناسب برای آزمون پایانی درس علوم در پایه ششم ابتدایی

- سؤالات با رویکرد تفکر محوری طراحی شود و از سؤالات دانشی و حفظی پرهیز شود.
- در سؤال، اطلاعاتی از طریق متن، شکل، تصویر، جدول و... در اختیار دانش‌آموز قرار گیرد و سپس سؤالات مرتبط ارائه گردد.
- به بخش‌های مهم‌تر محتوا توجه شود و سؤالات در ارتباط با اهداف برنامه درسی باشد و از طرح سؤال‌های حاشیه‌ای و جزئی که با اهداف اصلی و مهم دروس ارتباط ندارد، پرهیز شود.
- درس‌های ۱، ۸ و ۱۴ با دید تقویت جنبه‌های مهارتی و نگرشی تدوین شده‌اند. انتظار می‌رود به تناسب در طرح سؤال به این موارد نیز توجه شود.

نمونه سؤالات

۱- با توجه به تصاویر به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

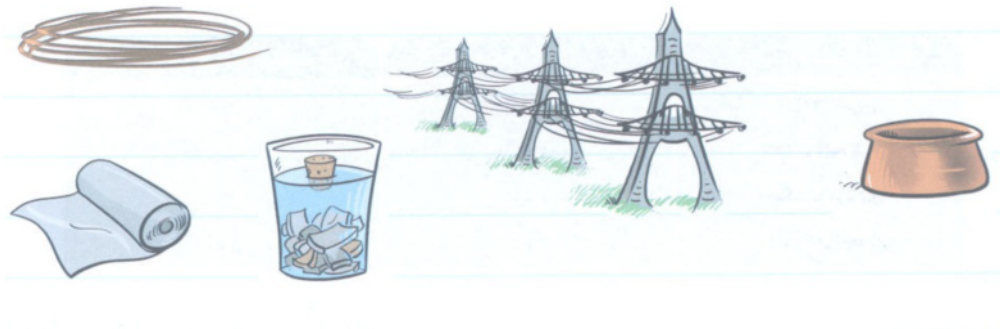
الف- کدام ماده طبیعی است؟ چرا؟

ب- کدام یک از مواد مصنوعی قابل بازیافت نیست؟ چرا؟

پ- تهیه کاغذ از درخت آسان‌تر است یا از بازیافت روزنامه؟ چرا؟

ت- برای این که در تهیه کاغذ دفتر شما، درختان کمتری قطع شود، چه پیشنهاداتی دارید؟ (دو مورد بنویسید).

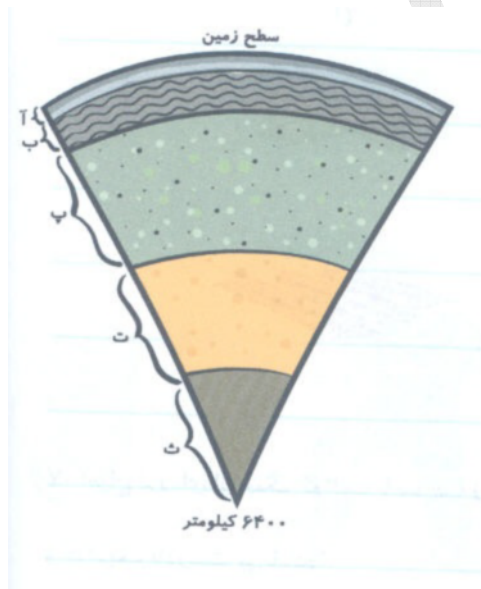
۲- در تصویر زیر برخی ویژگی‌های فلزها نشان داده شده است، بادقت در آن، سه ویژگی کلی برای فلزها بنویسید؟

۳- هر یک از عبارات‌های ستون (۱) را به یکی از موارد ستون (۲) وصل کنید. یکی از موارد ستون (۲) اضافی است.

ستون (۲)	ستون (۱)
افزودن کلر به خمیر کاغذ	تولید کاغذ رنگی
افزودن نشاسته به خمیر کاغذ	مات شدن کاغذ
افزودن گچ به خمیر کاغذ	افزایش استحکام کاغذ
افزودن پلاستیک به خمیر کاغذ	تولید کاغذ ضد آب
افزودن ماده رنگی به خمیر کاغذ	

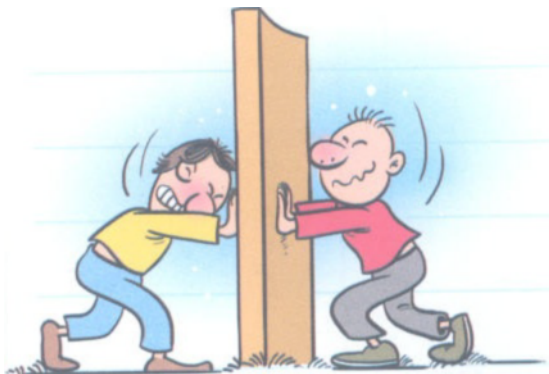
۴- شکل زیر برشی از ساختمان درونی زمین را نشان می‌دهد، در مورد آن به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف- حالت مواد در موقعیت‌های آ، پ و ت را بنویسید.

ب- لایه‌های مختلف را نام گذاری کنید.

۵- در شکل روبه‌رو، دو دانش‌آموز از دو طرف در به آن نیرو وارد می‌کنند.

الف- در چه حالتی در حرکت نمی‌کند؟ چرا؟

ب- اگر دو دانش‌آموز از یک طرف در را هل

دهند، چه اتفاقی می‌افتد؟

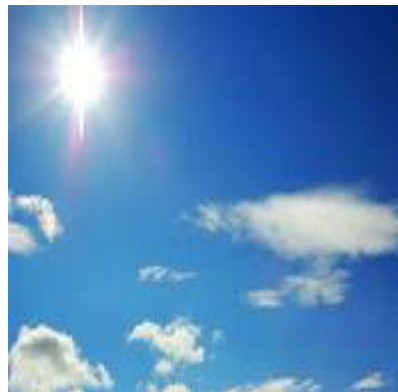
۶- علی گلوله‌ای را از بالای مسیری مطابق شکل رها می‌کند و گلوله رو به پایین می‌غلتد.

الف- نام نیرویی که گلوله را حرکت می‌دهد، چیست؟

ب- چه نیرویی در خلاف جهت بر گلوله وارد می‌شود؟

۷- با توجه به نمونه‌های داده شده زیر به موارد خواسته شده پاسخ دهید.

الف- جدول زیر را کامل کنید.

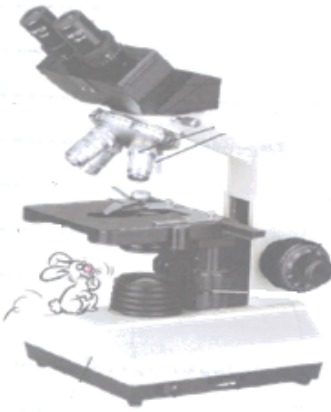
انرژی نورانی	انرژی حرکتی	انرژی صوتی	انرژی گرمایی	نوع انرژی
	پرنده در حال پرواز			

ب- کدام نمونه‌ها بیش از یک نوع انرژی دارند؟ (دو مورد)

۸- با توجه به شکل، به موارد خواسته شده پاسخ دهید.

الف- نام دستگاه چیست؟

ب- این دستگاه چه کاربردی دارد؟

۹- در تصویر زیر یک محیط طبیعی در گذشته با شکل‌های امروزی آن نشان داده شده است. با توجه به

شکل، به موارد زیر پاسخ دهید.

الف- چرا با گذشت زمان محیط طبیعی دچار تغییر شده است؟

ب- پیش‌بینی کنید در آینده چه نوع تغییراتی ممکن است در محیط‌های جدید بوجود آید؟

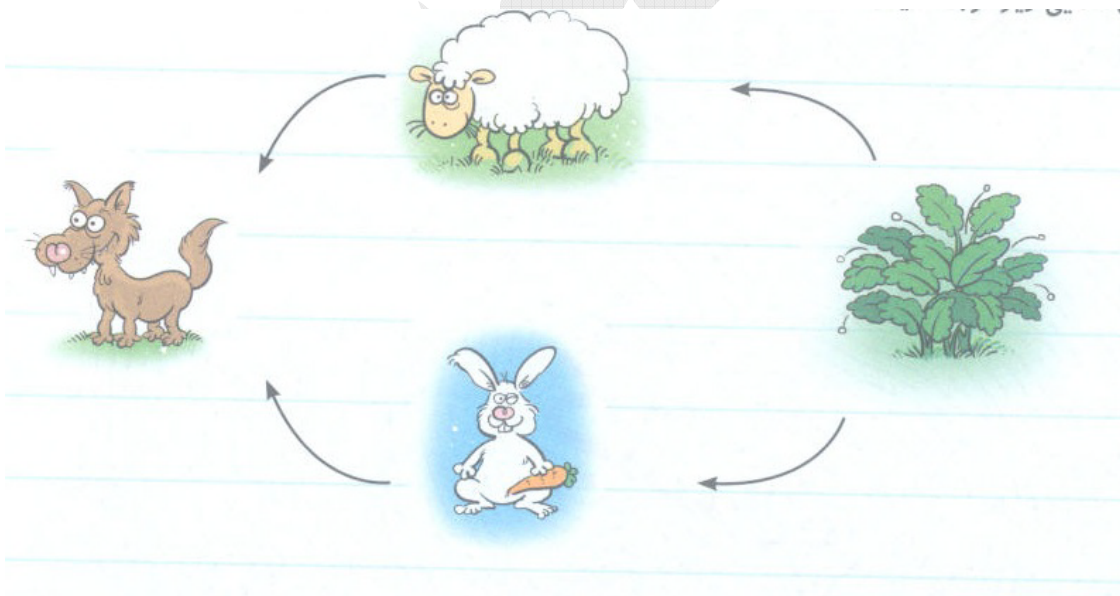
۱۰- شکل زیر گیاهی را در حال انجام فتوسنتز نشان می‌دهد.

الف- برای فتوسنتز گیاه به چه موادی نیاز دارد؟

ب- چه موادی در گیاه ساخته می‌شود؟

۱۱- با توجه به شبکه غذایی زیر به موارد خواسته شده پاسخ دهید.

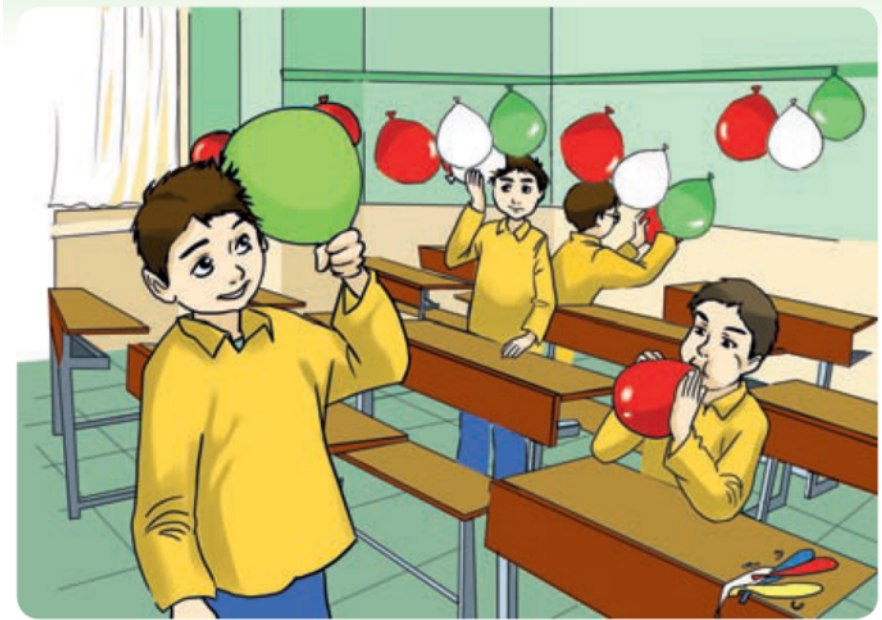
الف- در این شبکه غذایی، چند زنجیره غذایی وجود دارد؟ آنها را بنویسید.

ب- در این شبکه غذایی، کدام جانور رقیب گوسفند است؟ دلیل خود را بنویسید.

پ- اگر خرگوش از این شبکه حذف شود، امکان زنده ماندن گرگ بیشتر می‌شود یا کمتر؟ چرا؟

۱۲- دانش‌آموزان در درس «زنگ علوم» با این مسئله روبه‌رو بوده‌اند، «برخی بادکنک‌ها به دیوار

نمی‌چسبند»

الف- یک دلیل برای نچسبیدن برخی بادکنک‌ها به دیوار بنویسید.

ب- برای حل این مسئله چه پیشنهادی دارید؟ (یک مورد بنویسید)

پ- شما در کلاس خود در این مورد با چه مسئله‌ای روبه‌رو بوده‌اید؟ (یک مورد بنویسید)

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس زبان و ادبیات فارسی

نوع آزمون و ارزشیابی	مواد درسی	ساعات آموزش
شفاهی - آزمون عملکردی	۱- مهارت های خوانداری فارسی	۵ ساعت
کتبی	۲- مهارت های نوشتاری: املا	در هفته
کتبی	۳- مهارت های نوشتاری: نگارش و انشا	

تذکر: از تفکیک ساعت و موضوع آموزش مهارت های زبانی و واگذاری آن به برنامه های دیگر، جداً خودداری شود. بی توجهی به این مساله، آسیب اصلی برنامه در سال های گذشته بوده است.

درس زبان و ادبیات فارسی به سه ماده ی درسی، بخش شده است:

۱) مهارت های خوانداری فارسی

۲) مهارت های نوشتاری: الف - املا

۳) مهارت های نوشتاری: ب - نگارش و انشا

هر یک از این سه عنوان درس، به صورت مستقل، بیست نمره دارند، چگونگی ارزشیابی و نمره گذاری درس ها در پی می آید.

۱- فارسی (مهارت های خوانداری): این درس به آموزش و تقویت مهارت های شفاهی یا گفتاری زبان می پردازد. در ارزشیابی هم انتظار می رود، پاره مهارت های خوانداری زبان، مورد توجه همکاران قرار گیرد.

تقویت مهارت های گوش کردن، تمرکز داشتن، درست حرف زدن، گفت و گوی دو نفره، گفت و گو در جمع، خوانش صحیح متن و حفظ شعر از اهداف اساسی این برنامه است که با هم دیده شده اند. در ارزشیابی باید استقلال آن ها حفظ شود.

از سوی دیگر در کتاب فارسی علاوه برخواندن متون نظم و نثر فارسی گذشته و معاصر، درک و فهم محتوای متون نیز ضروری است بدین منظور در ارزشیابی توجه به توانایی تفکر، قدرت نقد و بررسی و تحلیل نیز در نظر گرفته شده است.

ارزشیابی درس مهارت‌های خوانداری فارسی ششم

ردیف	عنوان	نمره
۱	خوانش متن (نظم و نثر)	۶
۲	درک و دریافت	۴
۳	حفظ شعر	۲
۴	فن بیان	۲
۵	یادآوری	۲
۶	کارگاه درس پژوهی	۲
۷	خودارزیابی	۱
۸	معنی واژه	۱
	جمع کل	۲۰

*شرح موضوع‌های ارزشیابی مهارت‌های خوانداری فارسی:

۱) خوانش متن:

خوانش متن شامل متون نظم و نثر است (۳ نمره نظم، ۳ نمره نثر)

در خوانش متن توجه به موارد زیر ضروری است:

- رعایت آهنگ

- توجه به لحن کلام

- رعایت تکیه: تکیه، فشار آوایی است که روی هجای کلمه ایجاد می‌شود و موجب برجسته شدن هجای

کلمه می‌شود. در مورد کلمات چند هجایی باید توجه کنیم که تغییر در هجا باعث تغییر در معنی کلمه

می‌شود.

مانند: سبزی sabzi (به معنی سرسبزی و طراوت) ، سبزی sab/zi (سبز هستی)

ولی vali (سرپرست) ، ولی va/li (اما)

- رعایت مکث و درنگ

- رعایت ایستگاه‌های آوایی: منظور از ایستگاه‌های آوایی، جاهایی است که سخن نیاز به قطع و وصل و کشش‌های آوایی دارد و به عبارتی رعایت زیر و بم کلمات است.

۲- درک و دریافت (درک مطلب):

در این بخش به ارزشیابی توانایی تفکر و قدرت نقد و تحلیل دانش‌آموزان از معنی و مفهوم شعر و نثر و محتوای درس، بخوان و بیندیش، حکایت و ... توجه می‌شود. می‌توان از پرسش‌های فعالیت درس در کتاب مهارت‌های نوشتاری فارسی نیز البته به صورت شفاهی در این بخش، ارزشیابی کرد.

۳- حفظ شعر: در این بخش لازم است هر یک از شعرهای (بخوان و حفظ کن) کتاب را دانش‌آموزان در طول یادگیری مستمر و ارزشیابی تکوینی، حفظ کنند؛ زیرا تأکیدی هست تا حافظه‌ی دانش‌آموزان خوب پرورش یابد، تقویت حافظه، پایه‌ی دیگر سطوح یادگیری است اما برای ارزشیابی پایانی در نوبت اول و آخر، کافی است یک شعر را به دلخواه از حفظ، ارائه نمایند. در آزمون کتبی برای سنجش توانایی حفظ شعر، بیت یا ابیات به صورت کامل خواسته شود و از دادن پرسش‌های تکمیل‌کردنی یا جای خالی در این بخش، خودداری گردد.

۴- فن بیان

در قلمرو مهارت‌های خوانداری زبان، پرورش و تربیت مهارت درست سخن گفتن یکی از اصلی‌ترین اهداف است. از این مهارت به عنوان مهارت «فن بیان» یا «سخنوری» یاد می‌شود. مقصود ما از فن بیان در فارسی ششم آن است که دانش‌آموز بتواند دیده‌ها، خوانده‌ها، شنیده‌ها و نتیجه‌ی اندیشه و تفکر خود را درست بر زبان آورد. این مهارت هم مانند دیگر مهارت‌های زبانی به تمرین و تکرار نیاز دارد. بنابراین لازم است در فرصت‌های آموزش و یادگیری به گروه‌ها و افراد مجال خوب سخن گفتن داده شود. خوب گوش دادن، خوب دیدن، مشارکت فعال در فعالیت‌های گروهی، بازی‌ها و نمایش‌های آموزشی، مقدماتی هستند برای کسب مهارت پرورده‌گویی و خوب سخن گفتن و مهارت «فن بیان».

۵- یاد آوری:

هدف: - رشد مهارت‌های زبانی

- شناخت ساختمان نحوی زبان فارسی

- تفسیر و بازشناسی کاربرد واژه‌ها

- تشریح عناصر زبانی

در ارزشیابی شفاهی فارسی لازم است دانش آموزان به نکات و موضوع های زبانی و ادبی مطرح شده در بخش یادآوری ها نیز توجه داشته باشند و معلمان محترم در ارزشیابی ، بیشتر به جنبه های کاربردی این نکته ها و تحلیل متن درس ها به کمک این نکات از سوی دانش آموز توجه نمایند.

۶- کارگاه درس پژوهی :

هدف : - تجسم بخشیدن به آموزه های درسی

- مشارکت در کار گروهی

- تقویت تفکر جمعی

- عمق بخشیدن به یادگیری

اختصاص دو نمره به این بخش به معنی توجه به عملکرد دانش آموزان در طول آموزش و یادگیری مستمر و میزان فعالیت آنان در کارهای جمعی کارگاهی در کلاس و بیرون از کلاس است . روشن است که در اجرای فعالیت های کارگاه درس پژوهی و ارزشیابی آن ، هم نمره های فردی و هم نمره های گروهی باید در نظر گرفته شود.

۷ - خودارزیابی :

هدف: ارائه پاسخ شفاهی برخاسته از تفکر و برداشت از محتوای درس مهارت سخن گفتن ، فن بیان و میزان درک دانش آموز از مطالب درس.

از آن جا که چینه سواتات این بخش از سطح هم گرا به سطح واگرا است ، پرسش های نوع سوم از ارزش یاد دهی - یادگیری بیشتری برخوردارند و در این بخش ، شایسته است که سواتات واگرا بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

۸- معنی واژه :

شناخت معنی واژگان به صورت مستقل و بیرون از متن ، انجام نمی شود بلکه ارزشیابی از این بخش در قالب کلمات مترادف ، متضاد و شبکه معنایی صورت می پذیرد.

ارزشیابی مهارت های نوشتاری - الف: املاي فارسي ششم

املاي فارسي : کتبي (۲۰ نمره)

- ارزشیابی تکوینی (۲۰ نمره)

۲۰ نمره املاي تقريري تقسيم بر دو ، به اضافه ي ۱۰ نمره طرح سوال از بخش فعاليت های املايي کتاب مهارت های نوشتاري و پرسش های املايي معلم ساخته . با هدف ارزشیابی از آموخته های املايي و با توجه به ارزش املايي واژگان

- ارزشیابی پایانی (۲۰ نمره)

۲۰ نمره املاي تقريري تقسيم بر دو + ۱۰ نمره طرح سوال از بخش فعاليت های املايي کتاب مهارت های نوشتاري و پرسش های املايي معلم ساخته. $۲۰ = ۱۰ + ۱۰$ نمره پرسش ها $۲۰ \div ۲ = ۱۰$ نمره ي تقريري * نمره ي نهايي :

میانگین ارزشیابی تکوینی و پایانی $(۲۰ + ۲۰ = ۴۰ \div ۲ = ۲۰)$

یادآوری : املاي تکوینی (مستمر) همیشه از درس جدید نیست و می توان از درس های پیشین و حتی از شعرها ، بخوان و بیندیش ها و دیگر کتاب های درسي همان پایه نیز املا گفت .

ارزشیابی مهارت های نوشتاری - ب: نگارش و انشا

انشای فارسي (۲۰ نمره)

- ارزشیابی تکوینی (۲۰ نمره) :

۱۰ نمره ، نوشتن موضوع انشا + ۱۰ نمره طرح پرسش هایی از فعاليت های انشايي و نگارشي کتاب مهارت های نوشتاري و پرسش های نگارشي معلم ساخته .

- ارزشیابی پایانی (۲۰ نمره) :

۱۰ نمره ، نوشتن موضوع انشا + ۱۰ نمره طرح پرسش هایی از فعاليت های انشايي و نگارشي کتاب مهارت های نوشتاري و پرسش های نگارشي معلم ساخته با هدف ارزشیابی از آموزه های بخش نگارش و انشا. * نمره ي نهايي :

میانگین ارزشیابی تکوینی و پایانی $(۲۰ + ۲۰ = ۴۰ \div ۲ = ۲۰)$

لازم است در ارزشیابی نگارش و انشا به موارد زیر توجه شود :

(۱) به کارگیری واژگان مناسب و تعبیرها و ترکیب های خوش ساخت

- ۲) به کارگیری درست نکته‌های نگارشی، دستوری و املائی.
- ۳) توانایی بهره‌گیری از نکات آموزشی مطرح شده در کارگاه نویسندگی
- ۴) بیان و توصیف دقیق مشاهدات .
- ۵) پیراسته ، ویراسته و پاکیزه نویسی .
- ۶) استفاده از آیات و روایات متناسب با موضوع.
- ۷) به کارگیری و استفاده مناسب از ضرب المثل ها و اشعار مناسب.
- ۸) رعایت نظم منطقی و پرورش موضوع.
- ۹) تاکید و توجه به استفاده از جمله های نو و خلاق.
- ۱۰) بهره‌گیری از تخیل و عناصر زیبایی سخن.
- ۱۱) در صورت برخورداری نوشته از فضای خلاقانه و نگاه نو ، می توان از برخی کاستی های ظاهری و کم اهمیت مانند خط خوردگی ها ، چشم پوشی کرد.

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس تفکر و پژوهش

ارزشیابی‌کننده: در برنامه تفکر و پژوهش نقش ارزشیاب بر عهده معلم و دانش‌آموزان توامان است. زمان و دوره ارزشیابی: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی این برنامه از نوع ارزشیابی فرایندی است که به صورت مستمر انجام می‌شود. در ارزشیابی مستمر نقش یادگیرنده و ارسای عملکرد خود به منظور شناسایی نقاط ضعف و قوت خود و تلاش برای بهبود عملکرد آینده می‌باشد. نقش معلم در ارزشیابی مستمر شناسایی نقاط ضعف و قوت خود و برنامه و انجام اقدامات جبرانی برای بهبود آموزش از یک سو و تصمیم‌گیری در خصوص ارتقای دانش آموز از سوی دیگر است.

در ارزشیابی مستمر اقدامات زیر توسط دانش‌آموز انجام می‌گیرد:

- تکمیل برگه خودارزیابی بعد از اجرای هر چهار جلسه، با بررسی فعالیت‌های انجام گرفته در کتاب کار
- تکمیل برگه خودارزیابی کلی در پایان هر نوبت
- در ارزشیابی مستمر اقدامات زیر توسط معلم انجام می‌گیرد:
- تکمیل برگه ثبت مشاهدات یا سیاهه رفتار در هر جلسه برای ۴ الی ۵ دانش‌آموز، حداقل دو بار برای یک دانش‌آموز در هر نیمسال تحصیلی
- بررسی و ارزیابی فعالیت‌های کتاب کار دانش‌آموزان، براساس معیارهای کامل، درست و دقیق بودن فعالیت انجام شده، دو بار در هر نیمسال
- بررسی و ارزیابی برگه‌های خودارزیابی دانش‌آموزان، براساس معیارهای کامل، درست و دقیق بودن فعالیت انجام شده، دو بار در هر نیمسال

ابزار و روش‌های ارزشیابی: در جمع‌آوری اطلاعات جهت ارزشیابی پیشرفت تحصیلی این برنامه از دو نوع ابزار استفاده می‌شود.

برگه ثبت مشاهدات یا سیاهه رفتار که توسط معلم برای هر جلسه تکمیل می‌شود؛

کتاب کار که نقش پوشه کار دانش‌آموز را از ابتدا تا انتهای سال تحصیلی ایفا می‌کند.

- دانش‌آموزان نتایج ارزیابی از کار خود را در برگه خود ارزیابی در کتاب کار ثبت می‌کنند.
- فعالیت‌های انجام شده در کتاب کار دانش‌آموز، در دوره‌های زمانی پیش‌بینی شده، توسط معلم و دانش‌آموز بررسی و ارزشگذاری می‌شود.
- آموزگاران نتایج بررسی کتاب کار دانش‌آموز را در دفتر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به ثبت می‌رسانند.

سیستم نمره‌گذاری: سیستم نمره‌گذاری این برنامه تابع نظام کلی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی پایه ششم یعنی سیستم ۲۰ نمره‌ای است. در هر نیمسال تحصیلی ۱۰ نمره به ارزیابی دانش‌آموز براساس برگه‌های ثبت مشاهدات و ۱۰ نمره به چگونگی انجام فعالیت‌های کتاب کار اختصاص می‌یابد؛ از ۱۰ نمره بررسی و ارزیابی کتاب کار، ۵ نمره به صحت عملکرد دانش‌آموز در انجام خودارزیابی‌ها و ۵ نمره به صحت و دقت در انجام فعالیت‌های کتاب کار اختصاص می‌یابد.

نکات حائز اهمیت این است که :

- خودارزیابی در نمره دانش‌آموز تأثیری ندارد. این امر در نگاه اول ممکن است موجب بی‌اهمیت جلوه نمودن خودارزیابی و نتایج آن تلقی شود. اما با توجه به نقش آن در ارتقای شناخت دانش‌آموز نسبت به خود و بهبود توانایی فراشناخت او خودارزیابی در این برنامه، جایگاه ویژه‌ای می‌یابد.
- در استفاده از برگه‌های خودارزیابی دانش‌آموزان و نمراتی که توسط معلم داده می‌شود کامل، درست و دقیق انجام دادن خودارزیابی‌ها ملاک و معیار بررسی است.
- هنگام بررسی برگه‌های خودارزیابی دانش‌آموزان ممکن است معلم پی ببرد که دانش‌آموز توانایی‌های خود را کمتر یا بیشتر از حد واقعی ارزیابی کرده است؛ در این صورت پیشنهاد می‌شود هنگام بررسی خودارزیابی‌ها گفت‌وگویی مختصر با دانش‌آموز مورد نظر انجام شود. در این گفت‌وگو درباره معیارهای قضاوت در مورد خود برای رسیدن به صحت و دقت توافق می‌شود.

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

جدول ارزشیابی پیشرفت تحصیلی برنامه درسی تفکر و پژوهش در یک نگاه

نوع ارزشیابی	ارزشیاب	ابزار	معیار	زمان انجام	نمره
فرآیندی	دانش آموز	برگه‌های خودارزیابی	کامل و دقیق نوشتن	بعد از هر چهار فعالیت	-
		در کتاب کار	فعالیت‌ها		
		دانش آموز			
		برگه خودارزیابی	مطابق سیاهه رفتار	در هر نیمسال تحصیلی	-
		نیمسال	آخر کتاب کار		
		برگه ثبت مشاهدات	مطابق برگه پیشنهادی	هر جلسه برای تعدادی	۱۰
			در کتاب راهنمای معلم	از دانش آموزان	
	آموزگار	برگه خودارزیابی کتاب	صحت و دقت در	دو بار در هر نیمسال	۵
		کار دانش آموز	انجام خودارزیابی		
		برگه فعالیت کتاب کار	صحت و دقت در	دو بار در هر نیمسال	۵
		دانش آموز	انجام فعالیت‌های کتاب کار		
	جمع نمرات				۲۰

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

برگه پیشنهادی ثبت مشاهدات

ردیف	مقیاس	عملکرد	خیلی خوب	خوب	قابل قبول	نیازمند تلاش بیشتر	ملاحظات
۱		هنگام مشاهده فیلم، شنیدن داستان، صحبت دیگران، توجه می‌کند.					
۲		سؤال‌هایی می‌پرسد که پاسخ آن در فعالیت‌هایی که انجام شده نمی‌باشد.					
۳		به نظر دیگران با تامل می‌نگرد و با پرسش مناسب، دیگران را به توضیح نظرات خود تشویق می‌کند.					
۴		آداب گفت و گو را در اجتماع پژوهشی کلاس رعایت می‌کند.					
۵		برای توضیح ایده‌ها و تصمیم‌های خود از زبان صحیح و دقیق استفاده می‌کند.					
۶		در مباحثات نظراتش غیر تکراری است و سیر تکاملی دارد.					
۷		برای تبیین نظر خود استدلال می‌کند. توانایی دفاع منطقی از نظر خود را دارد.					
۸		تفاوت‌ها، شباهت‌ها و روابط بین پدیده‌ها، وقایع، یا اجزای آنها را شناسایی و بیان می‌کند.					
۹		با بررسی مسئله، راه‌های یافتن پاسخ سؤال را تشخیص می‌دهد.					
۱۰		برای حل مسئله به روش‌های مختلف اطلاعات جمع‌آوری می‌کند.					
۱۱		از عملکرد عجولانه و بدون فکر پرهیز می‌کند.					
۱۲		تحمل شنیدن نظر دیگران را دارد و در صورت لزوم نظر خود را اصلاح می‌کند.					
۱۳		در برخورد با پدیده‌ها و مسائل زود قضاوت نمی‌کند.					
۱۴		به هنگام نقد، قضاوت و ارزشیابی از معیار مناسب استفاده می‌کند.					
۱۵		قادر به توضیح احساسات و تجربیات، و ارزیابی خود در مواجهه با یک موقعیت یادگیری است.					

برگه خودارزیابی پس از هر چهار فعالیت در کتاب کار دانش آموزان

خودارزیابی

۱- با بررسی فعالیت‌های جلسات گذشته‌ی تفکر و پژوهش، چه چیزهایی یاد گرفتید؟

.....

.....

.....

.....

۲- انجام چه کارهایی به شما کمک کرد تا بهتر یاد بگیرید؟

.....

.....

.....

.....

۳- با بررسی نوشته‌های خود در صفحات قبلی کتاب کار، جدول زیر را کامل کنید!

نکات مثبت درباره‌ی نوشته‌های من	نکات منفی درباره‌ی نوشته‌های من	موارد دوست‌داشتنی درباره‌ی فعالیت‌ها

سیاهه رفتار خودارزیابی نیمسال اول و دوم

با توجه به فعالیت‌هایی که از ابتدای سال تحصیلی تا کنون در درس تفکر و پژوهش انجام دادید جدول زیر را تکمیل کنید.

نیازمند تلاش بیشتر	قابل قبول	خوب	بسیار خوب	مقیاس	ردیف
				عملکرد	
				هنگام مشاهده‌ی فیلم، شنیدن داستان، صحبت دیگران، با دقت توجه می‌کنم.	۱
				سؤال‌هایی می‌پرسم که پاسخ آن در فعالیت‌هایی که انجام شده نیست.	۲
				به نظر دیگران با تامل گوش می‌دهم و با پرسش مناسب، دیگران را به توضیح نظرات خود تشویق می‌کنم.	۳
				هنگام گفت و گو با دیگران به احساسات آنها توجه می‌کنم.	۴
				هنگام گفت و گو با دیگران فریاد نمی‌زنم، بغض نمی‌کنم، صدایم را بلند نمی‌کنم، ولی در عوض، آرام، واضح و محکم صحبت می‌کنم.	۵
				هنگام گفت و گو با دانش‌آموزان، از مشاجره با آنها و موضع دفاعی گرفتن در برابر آنان، خودداری می‌کنم.	۶
				برای توضیح ایده‌ها و تصمیم‌های خودم از زبان صحیح و دقیق استفاده می‌کنم.	۷
				در گفت و گوها سعی می‌کنم نظراتم تکراری نباشد و هر بار کامل تر شود.	۸
				می‌توانم از نظر و عقیده خود با دلیل دفاع کنم.	۹
				هنگام گفت و گوی کلاسی به نظرات دوستانم اشاره می‌کنم.	۱۰
				تفاوت‌ها، شباهت‌ها و روابط بین پدیده‌ها، وقایع، یا اجزای آنها را شناسایی و بیان می‌کنم.	۱۱
				با بررسی مسئله، راه‌های یافتن پاسخ سوال را تشخیص می‌دهم.	۱۲
				روش‌های مختلف جمع‌آوری اطلاعات را برای یافتن پاسخ پرسش‌هایم به کار می‌برم.	۱۳
				از عملکرد عجولانه و بدون فکر پرهیز می‌کنم.	۱۴
				تحمل شنیدن نظر دیگران را دارم و در صورت لزوم، نظر خود را اصلاح می‌کنم.	۱۵
				در برخورد با پدیده‌ها و مسائل زود قضاوت نمی‌کنم.	۱۶
				به هنگام قضاوت در مورد کار و رفتار خودم و دیگران از معیار مناسب استفاده می‌کنم.	۱۷
				قادر به توضیح احساسات و تجربیات، و ارزیابی خود در مواجهه با یک موقعیت یادگیری است.	۱۸
				در انجام فعالیت‌های خارج از کلاس نهایت سعی خود را به کار بردم.	۱۹
				در تکمیل برگه‌های خود ارزیابی با دقت و براساس واقعیت عمل کردم.	۲۰
				فراوانی (تعداد) هر ستون	

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

موارد توصیفی	ردیف
<p>مهم‌ترین چیزی را که آموختم این بود که:</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>فعالیت‌های مورد علاقه من این بود که:</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>من در.....</p> <p>پیشرفت کرده‌ام.</p>	
<p>من باید در زمینه‌ی.....</p> <p>بیشتر کار کنم.</p>	
<p>به خودم افتخار می‌کنم به دلیل اینکه:</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>وقتی به کارهایم نگاه می‌کنم، احساس می‌کنم:</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>امضا</p>	<p>نام و نام خانوادگی دانش‌آموز:</p>

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس سلامت و تربیت بدنی

ارزشیابی دانش آموزان در قالب فرم‌های ذیل در پایان هر نیم سال تحصیلی صورت می‌گیرد. این ارزشیابی مشتمل بر ارزیابی گروهی و انفرادی است.^۱ نمره نهایی هر دانش آموز در پایان هر نیمسال میانگین نمره ارزیابی انفرادی و گروهی است و در کارنامه وی هم بصورت کمی ثبت می‌شود.

برگه ثبت امتیازات گروهی (برای هر گروه یک فرم در هر نیم سال)		
(این جدول را بطور مناسب نگهداری و امتیازات مربوطه به آنچه اتفاق می‌افتد، مطابق فرم ثبت کنید.)		
- نام گروه:		- نام سرگروه:
- اعضای گروه:		
ملاک های ارزیابی	حداکثر نمره	نمره کسب شده
همه اعضای گروه پوشش مناسب ورزشی داشته باشند.	(تا ۱ نمره)	
سرگروه گزارش حضور اعضا را به طور دقیق تهیه کرده است.	(تا ۱ نمره)	
اعضای گروه برنامه گرم کردن بدن را به طور مناسب اجرا کرده اند.	(تا ۱ نمره)	
مسئولیت پذیری و انجام وظیفه کامل (بسته به نوع آموزش)	(تا ۱۰ نمره)	
تعاون و همکاری در گروه مشاهده می‌شود.	(تا ۱ نمره)	
آمار و اطلاعات گروه آماده می‌باشد.	(تا ۲ نمره)	
محتوای پروژه ها (سهم دانشی) کامل و مناسب است.	(تا ۴ نمره)	
مجموع نمره	(۲۰ نمره)	

^۱ برای اطلاعات بیشتر به کتاب راهنمای معلم درس "سلامت و تربیت بدنی" کد ۷۴/۲۴ مراجعه شود.

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

برگه ارزشیابی انفرادی

نام و نام خانوادگی دانش آموز:		کلاس:		نام ارزیابی کننده:	
ردیف	ملاک های ارزیابی	حداکثر نمره		نمره کسب شده	
		نوبت اول	نوبت دوم	نوبت اول	نوبت دوم
۱	علاقه مندی و مشارکت فعال در برنامه های کلاسی	(تا ۱ نمره)	(تا ۱ نمره)		
۲	توجه به ارزش های اخلاقی و بازی جوانمردانه و روحیه ورزشکاری در همه اوقات	(تا ۱ نمره)	(تا ۱ نمره)		
۳	آمادگی های جسمانی و حرکتی (قابلیت های مورد نظر معلم در هر نیمسال)	(تا ۸ نمره)	(تا ۴ نمره)		
۴	رعایت ایمنی، بهداشت فردی، نظم و انضباط و حضور مرتب در کلاس	(تا ۲ نمره)	(تا ۲ نمره)		
۵	توجه به حفظ و نگهداری محیط و وسایل ورزشی	(تا ۱ نمره)	(تا ۱ نمره)		
۶	میزان آگاهی از مطالب علمی مرتبط	(تا ۳ نمره)	(تا ۳ نمره)		
۷	سطح مهارت ورزشی (مهارت های مورد نظر معلم در هر نیمسال)	(تا ۴ نمره)	(تا ۸ نمره)		
مجموع نمره		۲۰	۲۰		

در طول تمام جلسات آموزشی ملاک های ارزیابی به طور مستمر در قالب چک لیست های معلم

ساخته امتیاز داده شده و در پایان نیمسال، نتیجه نهایی به صورت نمره کمی در جداول بالا درج گردد.

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس هنر

ارزشیابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان به صورت‌های زیر انجام می‌شود.

- فرایندی (در طول انجام فعالیت هنری)

- در پایان هر جلسه درس هنر (از طریق همسال سنجی یا ارزشیابی توسط معلم)

- در پایان هر نیمسال تحصیلی (بررسی پوشه کار)

روش و ابزارهای ارزشیابی:

ابزارهای ارزشیابی از فعالیت‌ها و محصولات هنری دانش‌آموزان عبارتند از:

۱- پوشه کار فعالیت‌های هنری

هر یک از دانش‌آموزان از ابتدای سال یک پوشه مناسب برای فعالیت‌های هنری خود تهیه می‌کند. روی این پوشه نام و نام خانوادگی و نام کلاس خود را می‌نویسد. در داخل پوشه یک برگ فهرست فعالیت‌های هنری برای ثبت فعالیت‌ها قرار می‌دهد. در این برگ تاریخ - شماره ردیف - عنوان فعالیت - توضیح فعالیت انجام شده و احساس و نظر خود در مورد فعالیت انجام شده در هر جلسه را ثبت می‌کند. برای فعالیت‌هایی مثل تربیت شنوایی یا قصه و نمایش که محصولی مانند نقاشی ندارد، تنها ثبت فعالیت کافی است و نمونه‌ای در پوشه کار اضافه نخواهد شد. برای بعضی از فعالیت‌های کاردستی که حجم بزرگ دارد و در پوشه جا نمی‌گیرد، می‌توانند از یک کیسه نایلون، پاکت یا جعبه مناسب استفاده کنند. پشت هر برگ نقاشی یا کاردستی حتماً شناسنامه کار را نوشته و آن‌ها را به ترتیب شماره و تاریخ در پوشه کار قرار دهند. حتی جلساتی را که فردی غایب است در پوشه کار خود ثبت کند و احساس و نظر خود را در باره آن بنویسد. در پایان هر نیم سال در همه پوشه‌های کار یک کلاس باید بتوان فعالیت‌های هنری که طی نیم سال انجام شده است، مشاهده و بررسی نمود.

خود ارزیابی: قضاوت و ارزشیابی دانش‌آموزان نسبت به فعالیت و یا محصول هنری تولید شده توسط وی. در این نوع از ارزشیابی لازم است معلم شرایطی را فراهم کند تا دانش‌آموز کار هنری خود را توصیف کنند، احساسات خود را نسبت به آن بیان نمایند و در پایان بگویند برای ارائه بهترین فعالیت یا

شیوه‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مواد درسی پایه ششم ابتدایی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

محصول هنری چه کارهایی بهتر است در آینده انجام شود. لازم است نتایج ارزیابی دانش آموزان از خود در برگه فهرست فعالیت‌های هنری ثبت و در پوشه کار گذاشته شود

۲- دیگر ارزشیابی و ارزشیابی گروهی: در فرایند اجرای فعالیت‌های هنری در گروه‌های کاری، دانش آموزان به طور فعال و به صورت گروهی به بحث و تبادل نظر در مورد فرایند و نتایج حاصل از فعالیت‌های هنری خواهند پرداخت و با توجه به نتایج ارزشیابی گروهی به همکاری با یکدیگر ادامه خواهند داد. فهرست فعالیت‌های هنری

نام و نام خانوادگی کلاس دبستان
. منطقه

تاریخ	ردیف	عنوان فعالیت	توضیح فعالیت انجام شده	احساس و نظر دانش آموز

۳- مشاهده رفتار: معلم می‌تواند در هر جلسه، ضمن مشاهده فرایند تولید هنری دانش آموزان، برگه‌ی ارزشیابی فعالیت‌های هنری تعدادی از آن‌ها را تکمیل کند. هم‌چنین، موارد خاصی را که ثبت آن‌ها ضرورت دارد، در پوشه‌ی کار دانش آموزان یا دفتر یادداشت خود بنویسد.

برگه ارزشیابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان

در برگه ارزشیابی فعالیت‌های هنری، برای هر رشته‌ی هنری، در مقابل آن تعدادی ویژگی، متناسب با اهداف این درس و در مقابل این ویژگی‌ها مقیاس رتبه‌ای یا نمره‌ای نوشته می‌شود.

برگه ارزشیابی فعالیت‌های هنری را می‌توانید به این ترتیب تهیه کنید:

۱- روی یک برگه کاغذ همه‌ی ویژگی‌های مثبتی را که از یک اثر هنری انتظار دارید، بنویسید. این ویژگی‌ها را می‌توانید با توجه به اهداف کلی درس هنر و محتوای فعالیت‌های یادگیری تعریف کنید.

۲- ویژگی‌هایی را که به هم نزدیک‌اند، به یک ویژگی تبدیل کنید.

۳- ویژگی‌هایی که در همه‌ی رشته‌ها مشترک‌اند، به بخش مهارت‌های فرایندی منتقل کنید.

۴- مواردی را که باقی می‌مانند، منظم کنید.

۵- باید توجه داشت که ویژگی‌ها و درجه‌های تعریف شده در یک کلاس درس برای همه‌ی دانش‌آموزان، با بررسی پوشه‌ی کار قابل اجرا، جمع‌بندی و نوشتن کارنامه باشد.

در هر نیم‌سال تحصیلی دست کم دو مرتبه برگه ارزشیابی دانش‌آموزان را تکمیل کنید: یک مرتبه در طول نیم‌سال تحصیلی و یک مرتبه در پایان نیم‌سال تحصیلی.

مرتبه‌ی اول و در طول نیم‌سال تحصیلی، برگه با توجه به مشاهده معلم از فرایند فعالیت‌ها و تولید محصولات هنری دانش‌آموز تکمیل می‌شود. معلم می‌تواند در هر جلسه‌ی درس هنر برگه‌ی چند دانش‌آموز را تکمیل کند. به این ترتیب، در پایان یک نیم‌سال همه‌ی کلاس برگه‌ی تکمیل شده خواهند داشت.

در پایان نیم‌سال نیز از دانش‌آموزان بخواهید پوشه‌های کار خود را کامل و مرتب همراه بیاورند. با مشارکت خود آن‌ها پوشه‌های کار را بررسی و مجدداً برگه‌ی ارزشیابی را کامل کنید.*

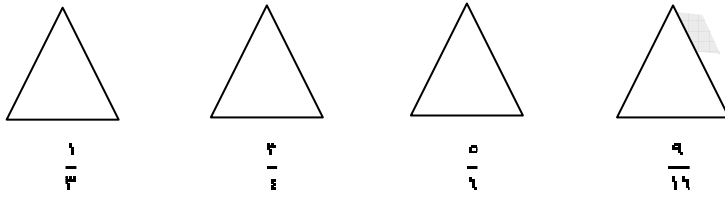
* - توضیحات کامل در راهنمای معلم این درس درج شده است.

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در درس ریاضی

نمونه سؤالات درس ریاضی ششم ابتدایی

نمونه (۱)

۱. از هر شکل به اندازه کسر داده شده رنگ کنید.

۲. عددهای $\frac{1}{3}$ ، $\frac{5}{8}$ ، $3\frac{7}{8}$ را روی یک محور اعداد نشان دهید.

۳. اندازه قد شما ۱ متر و ۴۰ سانتی‌متر است، آن را به صورت کسری، عدد مخلوط و اعشاری نمایش دهید.

۴. حاصل ضرب $1\frac{1}{5} \times \frac{4}{6}$ را به صورت مساحت نمایش دهید.

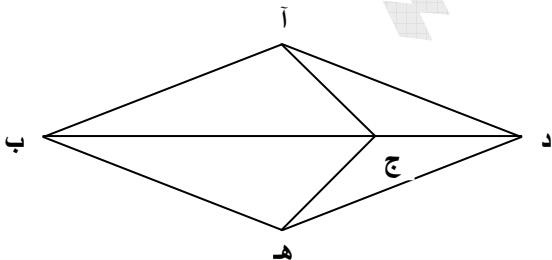
$$\begin{array}{r} 35/5 \\ \hline 1/2 \end{array}$$

۵. تقسیم را انجام دهید. باقی‌مانده و خارج قسمت را مشخص کنید.

۶. در جاهای خالی واحد مناسب طول را بنویسید.

اندازه یک مورچه ۸ است، ضخامت کتاب علوم ۰/۷ است.

۷. همه پاره‌های رسم شده در شکل زیر را نام ببرید. تلاش کنید پاره‌خطها را با یک نظم مشخص نام

ببرید.

نظم و ترتیب به کار رفته را توضیح دهید.

۸. وزن یک ماهی با واحد کیلوگرم ۳.۴ کیلوگرم است، وزن این ماهی با واحد گرم با چه تقریبی بیان شده است.

۹. مقدار تقریبی داده شده را با تقریب کمتر از ۱۰۰ به دو روش بنویسید.

مقدار تقریبی به روش گرد کردن	مقدار تقریبی به روش قطع کردن	عدد
		۳۷۴
		۴۵۳۰
		۱۸۷۳/۹۵

۱۰. عملیات زیر را انجام دهید.

$$5 + (1/4 + (1 - 1/2) \times 1/6) =$$

۱۱. فروشنده‌ای کالایی را به قیمت ۲۵۰۰۰ تومان خرید و در ابتدا ۵٪ قیمت کالا را برای ارزش افزوده محاسبه و به قیمت اضافه نمود و سپس کالا را با ۱۰٪ تخفیف فروخت، قیمت نهایی چند تومان است.

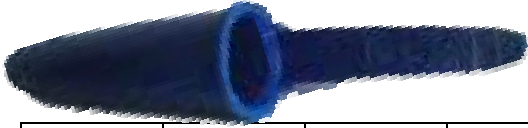
۱۲. ۱۰ عدد توپ داریم که روی آنها از شماره ۰ تا ۹ نوشته شده است، داخل کیسه انداخته‌ایم. هر بار یک گوی از کیسه بیرون می‌آوریم تا ۱۵ بار این کار را انجام می‌دهیم. اگر عدد ۲، ۶، ۷ و ۰ دو بار و اعداد ۴، ۱، ۸ و ۹ یک بار و عدد ۵ سه بار از کیسه بیرون آمده باشد؛

الف) مجموع احتمال‌ها را بنویسید. ب) کدام عدد بیشترین احتمال را دارد؟

نمونه سؤالات ریاضی ششم ابتدایی

(نمونه ۲)

۱. اندازه در خودکار را به عدد مخلوط، کسر بزرگ‌تر از واحد و عدد اعشاری بنویسید.

--	--	--	--	--	--	--	--

۲. طول یک راه ۱۲۰ کیلومتر است، $\frac{2}{3}$ مسیر چند کیلومتر است؟ (از راه رسم شکل نمایش دهید)

۳. جمع و تفریق را روی محور نمایش دهید.

$$1\frac{1}{3} + 2\frac{1}{3}$$

$$3\frac{2}{9} - 1\frac{1}{9} =$$

۴. پاسخ $2\frac{3}{4} \times 1\frac{2}{3}$ را به کمک مساحت پیدا کنید.

۵. جای ممیز را در حاصل ضرب‌های زیر درست انتخاب کنید.

$$3\frac{1}{10} \times 10 =$$

$$/231 \times 10 =$$

$$/231 \times 100 =$$

$$/231 \times 1000 =$$

$$\begin{array}{r} 350 \\ 3 \overline{) } \end{array}$$

۶. تقسیم را انجام دهید.

۷. در جاهای خالی، واحدهای مناسب طول بنویسید.

طول دروازه فوتبال $7\frac{2}{33}$ است.

قد طاها حسینی ۱۲۷ است.

۸. جدول را کامل کنید.

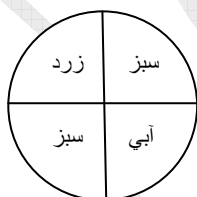
عدد	مقدار تقریبی به روش قطع کردن	مقدار تقریبی به روش گرد کردن
۳۷۴		
۳۵۴۰		
۱۶۷۳/۸		

۹. یک کارگر $\frac{1}{۳}$ استادکار و یک استادکار $\frac{۴}{۳}$ سرکارگر دستمزد می‌گیرند.

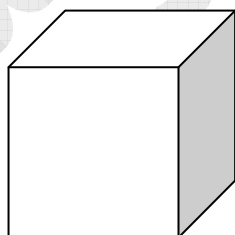
الف) نسبت هر کدام را به دست آورید.

ب) اگر مجموع دستمزد آنها $۶۰۰/۰۰۰$ تومان باشد، سهم هر کدام را پیدا کنید.

۱۰. اگر چرخنده را ۴۰۰ بار بچرخانیم، عقربه تقریباً چند مرتبه روی رنگ آبی می‌ایستد، چرا؟

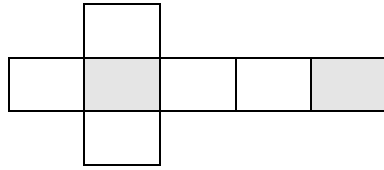

۱۱. مکعبی به ضلع ۶ سانتی‌متر داریم. سطح کل و حجم مکعب را حساب کنید.

۱۲. یک محور مختصات رسم کنید و سه نقطه $A[۳]$ و $B[۵]$ و $C[۴]$ را روی آن نمایش دهید.

۱۳. محیط شکل مقابل ۷۰ سانتی متر است، ضلع مربع چند سانتی متر است؟ مساحت هاشور زده را حساب کنید.

۱۴. طول، عرض و ارتفاع یک استخر به ترتیب ۸، ۵ و $\frac{2}{5}$ متر است، اگر برای رنگ آمیزی هر مترمربع $\frac{1}{3}$ لیتر رنگ لازم باشد؛

الف) برای رنگ کردن این استخر چند لیتر رنگ لازم است؟

ب) گنجایش این استخر چند لیتر است؟

۱۵. مکان نقاط $A[1, 2]$ و $B[2, 1]$ را روی صفحه مختصات رسم کنید و بعد آنها را به هم وصل کنید. نام شکل مقابل را بنویسید.

۱۶. با کمک محور نمایش دهید.

دمای تکه گوشتی در مغازه ۴ درجه بالای صفر است، آن را درون فریزر قرار دادیم، دمای آن به ۵ درجه زیر صفر رسید. دمای این تکه گوشت چند درجه تغییر کرده است؟